

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра журналістики, реклами та медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ (_____)

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Кіно як аудіовізуальне мистецтво»

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 06 Журналістика

Спеціальність: 061 Журналістика
(код і назва спеціальності (тей))

Освітньо-професійна програма: Журналістика
(назва ОПП/ОНП)

Робоча програма навчальної дисципліни «Кіно як аудіовізуальне мистецтво». – Одеса: ОНУ, 2025. – 19 с.

Розробник: викладач кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій,
А.О. Подосян

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (Алевтіна ПЕХНИК)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП Журналістика

_____ (Тетяна ТХОРЖЕВСЬКА)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету журналістики, реклами та видавничої справи

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Голова НМК _____ (Олена ІВАНОВА)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри журналістики, реклами та медіакомунікацій

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ (_____)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>061 Журналістика</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>061 Журналістика</u> (код і назва) Спеціалізації: (назва) Рівень вищої освіти: <i>перший (бакалаврський)</i>	ВК15/ВК06	
		Рік підготовки:	
		4-й	
		Семестр	
		7-й	
		Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	
Форма підсумкового контролю: <i>залік</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: полягає у вивченні та розумінні кіномистецтва як аудіовізуального явища, а також його ролі у сучасному суспільстві. Цей курс призначений для ознайомлення студентів з найсвіжішими тенденціями у кінематографі, включаючи жанрові інновації, нові технологічні досягнення та соціокультурні впливи. Дисципліна досліджує роль кіно у формуванні суспільних уявлень, розглядаючи теми соціальної справедливості, політики, ідентичності та інших аспектів культурного впливу.

Завдання:

- Аналіз ролі кіно у формуванні суспільних уявлень та культурних цінностей, зокрема розглядання тем соціальної справедливості, політики та ідентичності.
- Вивчення різних кіножанрів, їхніх особливостей, розвитку та впливу на сучасний кінематограф.
- Дослідження процесу створення фільмів, включаючи вибір сценарію, акторів, операторську роботу, монтаж та інші аспекти креативного процесу.
- Аналіз новаторських підходів до жанрів у сучасних фільмах та їх вплив на розвиток кінематографії.
- Дослідження сучасних технологій та їхнього використання в кіноіндустрії, включаючи CGI, віртуальну реальність та інші інновації.
- Розгляд робіт відомих сучасних кінорежисерів, вивчення їхнього стилю, тематики та впливу на кінематографію.
- Вивчення технік та стратегій, що використовуються в Голлівуді для привернення уваги глядачів та створення успішних фільмів.

а) загальних (ЗК):

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 03. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) спеціальних (СК):

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК 05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

СК 07. Здатність надавати властивості крос-медійності інформаційному продукту.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПР 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР 03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.

ПР 11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен знати: головні поняття та категорії теоретичних концепцій аудіовізуального мистецтва; основні теоретичні праці та підходи до аналізу та інтерпретації творів аудіовізуального мистецтва; концептуальні моделі в практиці кіновидовища;

вміти: орієнтуватися у фаховій літературі, знаходити необхідні для здійснення аналізу твору джерела; визначати особливості образно-змістовної структури аудіовізуального твору, обирати та застосовувати відповідні методи його аналізу; встановлювати паралелі між особливостями кіномови твору та іншими візуальними практиками.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціокультурні та творчі аспекти кінематографії.

Тема 1. Мистецтво режисури: процес творення фільмів

Основні етапи включає процес режисури у створенні фільму.

Взаємодія режисера з командою впливає на кінцевий результат фільму.

Аспекти підготовчого періоду найбільш важливі для режисера?

Тема 2. Аналіз творчості сучасних кінорежисерів

Головні відмінності у стилі та підходах до режисури сучасних кінорежисерів.

Сучасні режисери поєднують традиційні методи та новітні технології у своїх фільмах.

Соціальні та культурні теми найбільш часто порушують сучасні кінорежисери.

Тема 3. Голлівудські техніки та інновації

Техніки використовуються в Голлівуді для створення візуальних ефектів.

Вплив Голлівуду на розвиток світового кінематографа.

Технологічні досягнення останніх років були впроваджені в голлівудське Кіновиробництво.

Тема 4. Розвиток особистого кінематографічного стилю

Формування індивідуального стилю режисера і які фактори на нього впливають.

Кроки які можуть допомогти молодому режисеру розвинути власний кінематографічний стиль.

Як аналіз творчості видатних режисерів може допомогти у формуванні власного стилю.

Змістовий модуль 2. Технічні та жанрові аспекти кінематографії.

Тема 5. Жанрові інновації в сучасному кіно

Нові жанрові напрямки які з'явилися в кінематографі останніх років.

Як жанрові інновації впливають на сприйняття глядачів.

Фактори сприяють появі нових жанрів у сучасному кіно.

Тема 6. Технологічні досягнення в кінематографі

Технологічні досягнення які найбільш вплинули на сучасне кіно.

Як використання нових технологій змінює підхід до зйомок і монтажу фільмів.

Тема 7. Історія та еволюція кіножанрів

Еволюція основних кіножанрів від їхнього зародження до сьогодні.

Жанри які зазнали найбільших змін протягом останнього століття і чому.

Історичні та культурні події вплинули на розвиток кіножанрів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Соціокультурні та творчі аспекти кінематографії.										
Тема 1. Мистецтво режисури: процес творення фільмів	12	2	2		9					
Тема 2. Аналіз творчості сучасних кінорежисерів	14	2	2		9					
Тема 3. Голлівудські техніки та інновації	14	2	2		8					
Тема 4. Розвиток особистого кінематографічного стилю	13	2	2		8					
Разом за змістовим модулем 1	53	8	8		34					
Змістовий модуль 2. Технічні та жанрові аспекти кінематографії.										
Тема 5. Жанрові інновації в сучасному кіно	13	3	2		8					
Тема 6. Технологічні досягнення в кінематографі	12	3	2		9					
Тема 7. Історія та еволюція кіножанрів	12	2	2		9					
Разом за змістовим модулем 2	37	8	6		26					
Усього годин	90	16	14		60					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Мистецтво режисури: процес творення фільмів 1. Аналіз режисерських технік у вибраному фільмі: виявлення ключових елементів та прийомів. 2. Розробка концепції власного короткометражного фільму з акцентом на режисерські рішення. 3. Створення сценарної розбивки та режисерського сценарію для обраної сцени.	2 год	
2.	Тема 2. Аналіз творчості сучасних кінорежисерів 1. Провести порівняльний аналіз стилів двох сучасних кінорежисерів. 2. Створити презентацію про творчий шлях та вплив одного з сучасних режисерів на кінематограф. 3. Написати критичний огляд одного з фільмів сучасного режисера, звертаючи увагу на його стиль і техніку.	2 год.	
3.	Тема 3. Голлівудські техніки та інновації 1. Проаналізувати використання CGI та інших спецефектів у популярному голлівудському фільмі. 2. Провести дослідження щодо впливу голлівудських технік на національні кінематографії інших країн. 3. Створити концепт сцени з використанням однієї з голлівудських інноваційних технік.	2 год.	
4.	Тема 4. Розвиток особистого кінематографічного стилю 1. Розробити план розвитку особистого кінематографічного стилю на основі аналізу своїх попередніх робіт. 2. Створити концепт свого короткометражного фільму, що демонструє унікальний режисерський підхід. 3. Провести дослідження на тему впливу особистого досвіду режисера на його творчий стиль.	2 год.	
5.	Тема 5. Жанрові інновації в сучасному кіно 1. Створити аналіз новітніх жанрових тенденцій у сучасному кінематографі. 2. Написати сценарій для короткометражного фільму у новому жанрі. 3. Провести порівняльне дослідження між класичними та сучасними жанрами кіно.	3 год.	
6.	Тема 6. Технологічні досягнення в кінематографі 1. Провести аналіз впливу однієї з новітніх технологій на виробництво фільмів. 2. Вивчити можливості віртуальної реальності в кіновиробництві і створити концепцію VR-фільму.	3 год.	
7.	Тема 7. Історія та еволюція кіножанрів 1. Написати роботу на тему еволюції конкретного кіножанру. 2. Створити хронологічний аналіз розвитку жанру з використанням прикладів ключових фільмів. 3. Провести аналіз впливу суспільних змін на розвиток кінематографічних жанрів.	2 год.	
Всього		16 год.	

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Мистецтво режисури: процес творення фільмів [1,3,4]	9	
2.	Тема 2. Аналіз творчості сучасних кінорежисерів [1,2,4]	9	
3.	Тема 3. Голлівудські техніки та інновації [1,4]	8	
4.	Тема 4. Розвиток особистого кінематографічного стилю [1,2,3]	8	
5.	Тема 5. Жанрові інновації в сучасному кіно [1,2,4]	8	
6.	Тема 6. Технологічні досягнення в кінематографії [1,4]	9	
7.	Тема 7. Історія та еволюція кіножанрів [1,3,4]	9	
	Разом	60	

До самостійної роботи відносяться:

- [1] – підготовка до практичних занять;
- [2] – написання журналістського матеріалу;
- [3] – огляд офіційних інтернет-ресурсів ІА;
- [4] – опрацювання основної та додаткової літератури.

9. Методи навчання

Словесні: проблемні лекції, розповідь, пояснення, бесіда.

Наочні: ілюстрація мультимедійних презентацій, демонстрація.

10. Форми контролю і методи оцінювання

- поточний контроль;
- періодичний контроль;
- підсумковий контроль.

Критерії оцінювання результатів навчання.

Оцінка за національною шкалою	Здобувач освіти	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів; глибоко та всебічно розуміє матеріал; знає усі головні поняття та терміни. робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань.	глибоко розуміється на процесах, що уміло застосовує під час написання текстів; уміло використовує рекомендовану літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання; виконує творчі завдання за всіма вказаними вимогами; проявляє творчий підхід до виконання практичних завдань під час самостійної роботи.
Добре	достатньо повно володіє теоретичним матеріалом, та використовує термінологію; вміло апелює до обов'язкової літератури; демонструючи деякі питання не проявляє достатньої глибини та аргументації; вміло узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але припускається незначних.	правильно виконує надані тестові завдання, з незначними помилками; має навички виконання творчих завдань.
Задовільно	на низькому рівні володіє навчальним матеріалом; відтворює частину навчального матеріалу порушуючи логічні зв'язки; знає переважну більшість понять навчального матеріалу; має труднощі із формуванням висновків.	демонструє вміння застосовувати знання у стандартних ситуаціях, має слабкі навички виконання творчих завдань; правильно вирішив половину тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення головного у вивченому.
Незадовільно можливістю повторного складання	з володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	з не володіє навчальним матеріалом	не виконує зовсім практичні завдання або з постійною допомогою викладача.

8. Питання для підсумкового контролю

1. Назвіть основні етапи процесу режисури під час створення фільму.
2. Як підготовчий період впливає на кінцевий результат фільму з точки зору режисури?
3. Які режисерські техніки найбільш поширені у сучасному кінематографі?
4. Опишіть відмінності в підходах до режисури у різних сучасних кінорежисерів.
5. Як сучасні режисери інтегрують новітні технології у своїх фільмах?
6. Які соціальні та культурні теми часто розглядаються у фільмах сучасних режисерів?
7. Які основні техніки візуальних ефектів використовуються в голлівудських фільмах?
8. Як впливають голлівудські інновації на розвиток світового кінематографу?
9. Які технологічні досягнення останніх років мали найбільший вплив на голлівудське кіновиробництво?
10. Як формується індивідуальний стиль режисера і які фактори на нього впливають?
11. Які методи можуть допомогти молодому режисеру розвинути свій унікальний кінематографічний стиль?
12. Яку роль відіграє аналіз творчості видатних режисерів у формуванні особистого стилю?
13. Назвіть нові жанрові напрямки, що з'явилися в кінематографі останніх років.
14. Як жанрові інновації впливають на сприйняття глядачів?
15. Які фактори сприяють появі нових жанрів у сучасному кіно?
16. Які технологічні досягнення найбільше вплинули на сучасне кіно?
17. Як нові технології змінюють підхід до зйомок та монтажу фільмів?
18. Які перспективи розвитку кінематографа можна передбачити з огляду на новітні технології?
19. Як відбувалася еволюція основних кіножанрів від їх зародження до сьогодні?
20. Які жанри зазнали найбільших змін протягом останнього століття?
21. Які історичні та культурні події вплинули на розвиток кіножанрів?

22. Як взаємодія режисера з командою впливає на кінцевий результат фільму?
23. Як використання CGI та інших спецефектів змінило сучасне кіновиробництво?
24. Який вплив мають голлівудські техніки на національні кінематографії інших країн?
25. Які новітні жанрові тенденції впливають на розвиток сучасного кінематографа?
26. Як особистий досвід режисера впливає на його творчий стиль?
27. Які технології використовуються для створення віртуальної реальності у кіновиробництві?
28. Як суспільні зміни впливають на розвиток кінематографічних жанрів?
29. Які методи аналізу використовуються для вивчення стилю конкретного кінорежисера?
30. Які переваги та виклики супроводжують використання новітніх технологій у кінематографії?
31. Які основні етапи включає процес режисури під час створення фільму, і як кожен із них впливає на загальний результат?
32. Як підготовчий етап у створенні фільму (включно з розкадруванням, підбором акторів та створенням локацій) визначає кінцеву якість і режисерську реалізацію проекту?
33. Які сучасні режисерські техніки є найбільш популярними та успішними у світовому кінематографі, і чому?
34. У чому полягають основні відмінності між підходами до режисури різних сучасних кінорежисерів, і як ці підходи відображають їхній творчий стиль?
35. Яким чином сучасні режисери використовують новітні технології, такі як штучний інтелект, віртуальна реальність чи CGI, у своїх фільмах?
36. Які соціальні, культурні та політичні теми є найпоширенішими у творчості сучасних режисерів, і як вони їх висвітлюють у своїх роботах?
37. Які ключові техніки створення візуальних ефектів використовуються у голлівудських фільмах, і як вони еволюціонували за останні роки?

38. Як інновації у голлівудському кіновиробництві, такі як нові камери, програмне забезпечення чи методи монтажу, впливають на розвиток глобального кінематографу?
39. Які технологічні досягнення останнього десятиліття мали найбільший вплив на процес кіновиробництва в Голлівуді та які нові горизонти відкрили для режисерів?
40. Як формується індивідуальний стиль кінорежисера, які фактори, такі як освіта, досвід, культурний бекграунд і особисті вподобання, найбільше на нього впливають?

41. 12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль			Бали за іспит	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
14	35	35	16	100

Поточний контроль										Бали за іспит	Сума балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3						100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
7	7	14	14	7	7	7	7	7	7	16	

*Примітка: Періодичний контроль здійснюється у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу трьох змістових модулів. Тестові письмові завдання складаються з 10 тестових завдань і відповідають змісту навчального матеріалу змістового модуля. За кожну правильну відповідь на одне тестове запитання студент отримує 1-2 бали в залежності від складності запитання.

T1-10 – теми практичних занять під час яких здобувачі отримують бали за активну участь на занятті. Максимально – 7 балів за заняття.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання: національна та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна

1. Рибалко С. , Семенюк С. Особливості візуальної мови українського кіно початку XXI століття. Results of modern scientific research and development. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain.2021.
2. Кацушіки Хокусая: проблеми інтерпретації твору. Питання сходознавства в Україні. Матеріали V всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, 19 квітня 2021 р. Харків : Харківський національний університет імені В Н. Каразіна, 2021. С.91-93.
3. Рибалко С. Б., Мосенцова Д.А. Візуальна мова українського відеоарту: 1992-2000. The world of science and innovation. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. Pp. 285-290.
4. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань.

Додаткова

5. Брюховецька Л. Приховані фільми: Українське кіно 1990-х. Київ : АртЕк, 2003. 384 с.
6. Мащенко І.Г. Телевізійні аномалії: мас-медійні історії в деталях. Київ : ЗАТ "Телекур'єр", 2005. 216 с.
7. Горпенко В.Г. Пластика фільму. Київ : Мистецтво, 1984.
8. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1986 – 1995. Київ : KINO-КОЛО, 2005. 464 с. 13
9. Довженко О.П. Україна в огні: Кіноповість, щоденник. Київ : Рад. письменник, 1990. 416 с.
10. Ілленко Ю. Парадигма кіно. Київ : Абрис, 1999.
11. Загданский Е.П. От мысли к образу. 2-е изд. Київ : Мистецтво, 1990. 161 с.

12. Левчук Т., Ілляшенко В. Кінорежисура. Київ, 1981.
13. Кісін В.Б. Із творчої спадщини. Київ : КМ Academia, 1999.
14. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія. Життя. Актор. Образ : Із творчої спадщини. Київ : Видавничий дім «КМ Academia», 1999. 268 с.
15. Скуратівський В. Екранні процеси в соціокультурних процесах ХХ сторіччя Київ : Мистецтво, 1998.
16. Фількевич Г.М. Співдружність муз. Театр – музика – кіно : монографія. Київ : Київськ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І.К. Карпенка-Карого. 76 с.
17. Цвіркунов В. В. Сюжет (деякі питання теорії). Київ : Вид-во АН УРСР, 1963.
18. Шимон О. Сторінки з історії кіно на Україні. Київ : Мистецтво, 1964. 149 с.
19. Ейзенштейн С. Естетика кіномистецтва. Дослідження, статті, лекції. Київ : Мистецтво, 1978. 310 с.
20. Кондрашов В. Кіномова як специфічна система художніх засобів у літературному тексті. Питання літературознавства. 2012. Вип. 86. С. 18-25.

14. Електронні інформаційні ресурси

1. Державне агенство України з питань кіно. URL: <https://degkino.gov.ua/> (дата звернення: 02.05.2020)
2. Офіційний сайт Одеської обласної організації НСФХУ. URL: <https://www.facebook.com/NSPAU> (дата звернення: 02.05.2020)
3. Офіційний сайт Одеського відділення Національної Спілки кінематографістів України. URL: <http://nsku.od.ua/novosti/712-kira-muratova-kinokonkurs-2019.html> (дата звернення: 02.05.2020)
4. Офіційний сайт UA:Культура. URL: <https://culture.suspilne.media> (дата звернення: 02.05.2020)
5. Брюховецька Л. Кіномистецтво. Кіномистецтво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. Київ : Логос, 2011. 391 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/149237948.pdf> (дата звернення: 02.05.2020)